

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania O.L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we Wrocławiu
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9
października 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu

z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt III AUa 1144/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od O.L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału we Wrocławiu kwotę 240,00 (dwieście
czterdzieści) złotych, wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98
§ 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 listopada 2020 r. (numer: [...]), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.) oraz ustawy z dnia 30 października 2002 r. o

ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1205 ze zm.), odmówił O.L. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 29 września 2020 r. ustaliła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 27 maja 2022 r. (sygn. akt VIII U 3309/20), wydanym w sprawie O.L., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, w związku z wypadkiem przy pracy, oddalił odwołanie.

Na skutek apelacji odwołującego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 23 kwietnia 2024 r. (sygn. akt III AUa 1144/22), oddalił apelację.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, do Sądu Najwyższego wywiódł odwołujący, zaskarżając judykat w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj.:
 1. art. 278 § 1 k.p.c. i art. 285 § 1 k.p.c. oraz art. 286 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. oraz art. 391 k.p.c., polegające na nieprzeprowadzeniu przez Sąd drugiej instancji uzupełniającego postępowania dowodowego w postaci dowodu z opinii innego biegłego z zakresu medycyny pracy, czy też żądanie złożenia przez powołanego biegłego ustnych wyjaśnień, podczas gdy wydana opinia główna jak i uzupełniająca jest niepełna, wewnętrznie sprzeczna, nielogiczna i nie może stanowić podstawy do ustaleń w zakresie stanu zdrowia skarżącego oraz jego wpływu na zdolność do pracy, ponadto powołany biegły posiada specjalizację z zakresu chorób płuc nie ma zatem odpowiednich kwalifikacji do całościowej oceny stanu zdrowia skarżącego i jego wpływu na zdolność do pracy;
 2. art. 278 § 1 k.p.c., art. 285 § 2 k.p.c. oraz 286 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. przez niedopuszczenie przez Sąd drugiej instancji dowodu z łącznej opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu chirurgii, ortopedii,

neurologii i medycyny pracy - mimo złożenia przez pełnomocnika skarżącego takiego wniosku w treści apelacji i zastrzeżenia na pominięcie tego dowodu w trybie art. 162 k.p.c. na rozprawie apelacyjnej - na okoliczność całościowej oceny stanu zdrowia skarżącego, wydania jednoznacznej opinii co do ogólnego stanu zdrowia skarżącego oraz jego wpływu na zdolność do pracy, wskazania czy stan zdrowia O.L. ustalony na podstawie opinii złożonych w aktach sprawy VIII U 344/17 uległ zmianie, w jaki sposób doszło do zaprotezowania kikuta, do jakiego doszło po wygojeniu rany operacyjnej, możliwości użytkowania protezy wykonanej w 2008 r. w chwili obecnej, podczas gdy ocena zdolności do pracy skarżącego lub też braku takiej zdolności wymaga wiadomości specjalnych, odpowiednich kwalifikacji do sporządzenia opinii niezbędnej dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś w toku postępowania prowadzonego w sprawie VIII U 344/17 na temat zdrowia odwołującego się i jego zdolności do pracy wypowiadali się biegli z zakresu chirurgii i neurologii;

3. art. 278 k.p.c. poprzez uznanie, że skarżący jest zdolny do pracy jedynie w oparciu o sporządzoną w toku postępowania opinie biegłych z zakresu ortopedii i medycyny pracy, przy pominięciu pozostałych elementów stanowiących podstawę dla przyjęcia niezdolności do pracy, a to takich jak poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwość zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcie innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, czy skarżący jest w stanie wykonywać pełen zakres czynności związanych z wyuczonym czy też wykonywanym po przekwalifikowaniu zawodem, podczas gdy w tym zakresie ocena stanu faktycznego sprawy może być dokonana jedynie przez sąd, bowiem ma ona charakter prawny, wyrok zaś nie może opierać się jedynie na twierdzeniach i wnioskach zaprezentowanych przez biegłych w sporządzonych opiniach;
4. art. 236 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 271 k.p.c. poprzez brak wydania jakiegokolwiek postanowienia dowodowego w zakresie dowodu zawnioskowanego w treści apelacji w postaci przesłuchania świadków T. i J.L. w celu ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy:

sposobu zaprotezowania kikuta, do jakiego doszło do zagojeniu rany operacyjnej, możliwości użytkowania protezy wykonanej w 2008 r. w chwili obecnej, zakresu pomocy udzielanej synowi O.L. w prowadzeniu działalności gospodarczej;

5. naruszenie prawa materialnego tj. art. 57 w związku z art. 12 oraz 13 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich:

1. niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że skarżący nie spełnia kryteriów wymaganych przepisami prawa by móc zostać uznanym za niezdolnego do pracy, co warunkowało odmowę przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, podczas gdy dysfunkcja jaką posiada nie rokuje by był zdolny do podjęcia pracy zawodowej nawet po przekwalifikowaniu;
2. niezastosowanie i błędne przyjęcie, że stan zdrowia skarżącego poprawił się od czasu, gdy miał przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy i nie kwalifikuje się do uznania, że jest on chociaż częściowo niezdolny do pracy w rozumieniu tych przepisów, mimo że wobec stwierdzonego stanu po amputacji ręki tj. jednoręczność nie uniemożliwia mu wykonywania wyuczonego zawodu jak podjęcie zatrudnienia jako pracownik montażu instalacji gazowych, nie może on wykonywać wszystkich czynności związanych z jakąkolwiek pracą zawodową ze względu na brak jednej ręki.

W związku ze stawianymi zarzutami, skarżący wniósł o:

1. uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 23.04.2024 r. wydanego w sprawie o sygn. akt III AUa 1144/22 w całości i przekazanie mu sprawy celem ponownego rozpoznania apelacji, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania;
2. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy tj. uwzględnienie odwołania i uchylenie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5.11.2020 r. nr [...] i przyznanie O.L. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy;

3. zasądzenie od organu na rzecz skarżącego O.L. kosztów procesu za I i II instancję oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych,

Skarżący wniósł także o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na fakt, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zaskarżony niniejszą skargą kasacyjną wyrok Sądu II instancji został wydany z naruszeniem przepisów prawa materialnego, to jako wyrok wadliwy nie może się on ostać. W ocenie skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dalece koresponduje z podstawą skargi dotyczącą naruszenia przepisów postępowania przez Sąd II instancji.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną, organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym wg norm przepisanych, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku o jej oddalenie oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym wg norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg

ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, czego w niniejszej sprawie zabrakło. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy więc odwołać się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy, w ramach przedsądu, bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca 2008

r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W motywach wniosku opartego na przesłance przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawione argumenty na poparcie tych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do dalszego jej rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r.,

I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie przedstawiła jakiegokolwiek argumentacji, która mogłaby uzasadniać oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. Argumentacja mająca przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej sprowadza się w istocie do polemiki ze stanowiskiem Sądu II instancji i jego oceną stanu faktycznego niniejszej sprawy. Jednak poza tym nie przedstawia jakichkolwiek argumentów natury prawnej, które mogłyby świadczyć o rażącym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przepisów prawa (żadnych przepisów we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w ogóle nie wskazuje).

Sąd Najwyższy zwraca przy tym uwagę, że z wniesionej skargi kasacyjnej można wywnioskować, iż strona skarżąca próbuje podważyć w głównej mierze ustalenia faktyczne poczynione w przedmiotowym postępowaniu. Tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza, nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest a *limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, LEX nr 2645127).

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

DS.

[a.]